

Planter

Krav til reduktion af kvælstofudledningen i 3. vandplanperiode

Landbrugsavisen har offentliggjort et kort, hvor det er illustreret, hvor indsatsen til reduktion af kvælstofudledningen planlægges placeret i 3. vandplanperiode.

Nyhed | 18. juni 2021



Umiddelbart tyder det på, at kravet til målrettet indsats bliver forstærket på øerne inkl. Bornholm, i Øst-, Vest- og Midtjylland, mens Nordjylland og dele af Sønderjylland helt slipper fra de nuværende krav om målrettede efterafgrøder.

Landbrugsavisen har d. 17. juni offentliggjort et kort over, hvor indsatsen til reduktion af kvælstofudledning foreslås placeret. Det er uvist, hvor stor en kvælstofreduktion, der vil blive politisk aftalt.

Beregningen af indsatsbehovet tager udgangspunkt i, hvor stor kvælstofudledningen maksimalt må være for, at der kan opnås god økologisk tilstand (målbelastningen). Den samlede målbelastning er beregnet til 38.300 ton. Det er 1.700 ton højere end Miljøstyrelsens foreløbige udmelding. Forskellen skyldes, at der er taget hensyn til den tyske fosforindsats i Vadehavet, og at der er indført en afgrænsning gående på, at målbelastningen ikke kan sættes til et niveau, der er mindre end 50 pct. af baggrundsbelastningen. Derimod er der fortsat ikke taget hensyn til fjorde med stor vandudskiftning, hvor udledningen (fra landbruget) betyder mindre.

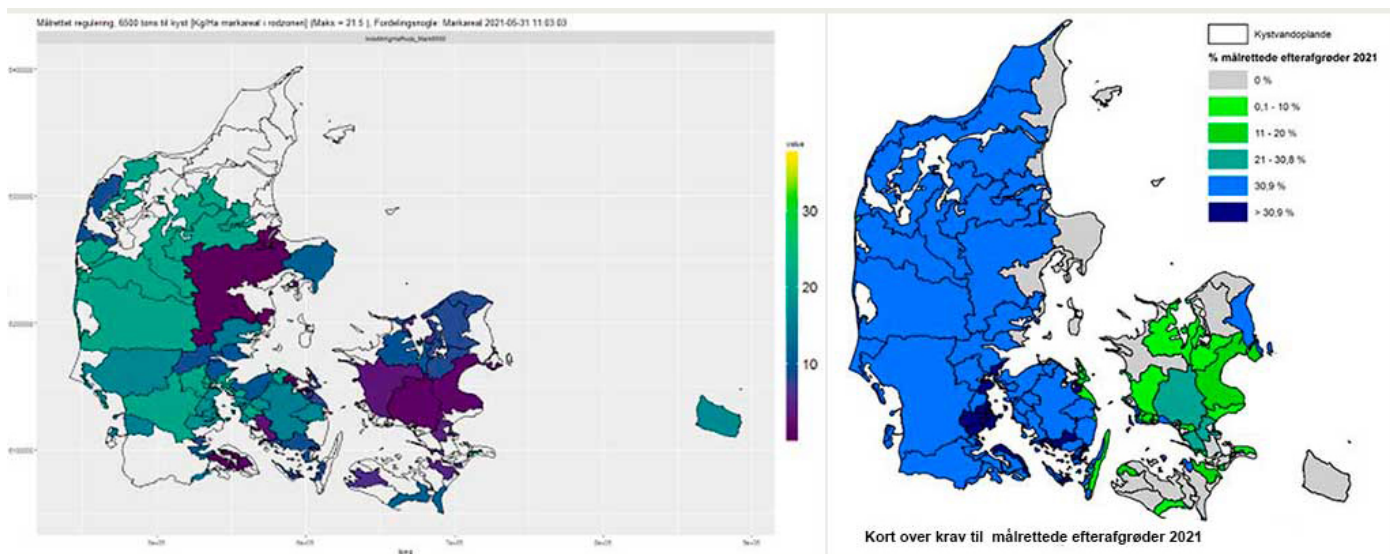
Indsatsbehovet er beregnet for hvert kystvandsopland ved først at trække den såkaldte baselineeffekt, det vil sige effekten af allerede besluttede tiltag samt effekten af den generelle udvikling i landbruget, fra udledningen af kvælstof i 2016-2018, der blev målt (korrigeret for afstrømning) til at være 56.300 ton.

Målingerne omfatter kun godt halvdelen af arealet – på resten er den modelberegnet. Baselineeffekten er af Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen beregnet til at være ca. 5.000 ton. Fra udledningen 2016-2018 fratrækkes målbelastningen på de 38.300 ton. Indsatsbehovet udgør ifølge Miljøstyrelsen derfor en reduktion i kvælstofudledningen på 13.100 ton.

Ifølge regeringens udspil skal en udledningsreduktion på 6.500 ton kvælstof opnås ved målrettet regulering. 3.900 ton derudover skal nås med den nye landbrugsreform og frivillige kollektive indsats. I 2023/24 genbesøges den grønne omstilling af landbruget, og den resterende indsats håndteres. Af de 6.500 ton, der skal opnås ved målrettet regulering, opfyldes en del af det med de nuværende 360.000 ha målrettede efterafgrøder. Hvor stor reduktionen reelt skal ske på dyrkningsfladen afhænger af den politiske aftale.

På nedenstående kort (t.v.) gengivet fra Landbrugsavisen ses udkast til fordeling af den målrettede regulering. Kortet udtrykker ifølge Landbrugsavisen kravet til fordeling af indsatsbehovet ved en reduktion af kvælstofudledningen med 6.500 ton ved den målrettede regulering, hvilket svarer reduktionen i regeringens oplæg. I oplande med størst reduktionskrav skal udvaskningen fra rodzonen fordelt på hele landbrugsarealet reduceres med 21,5 kg kvælstof pr. ha.





Figur 1. Kort over fordelingen af den planlagte indsats (tv.) I de grå områder forventes ingen krav om målrettede efterafgrøder. Jo mørkere farve-jo mindre krav. Til højre er indsat kort over fordelingen af de nuværende målrettede efterafgrøder.

Hvor stort et krav om reduktion i udvaskningen fra rodzonen bliver, afhænger af den politiske aftale. Kortet siger heller ikke noget om, hvilke områder, der bliver hårdest ramt. Selvom reduktionskravet til udvaskningen fra rodzonen er størst i Vestjylland, kan udvaskningsreduktionen være sværere at opnå på f.eks. Fyn, fordi udvaskning i dag er betydeligt lavere end i Vestjylland og effekten af virkemidler derfor også mindre. Kortet kan heller ikke omsættes til, hvor meget efterafgrødekortet bliver forøget, fordi man forventer at skifte til en mere udledningsbaseret regulering. Men effektueres de krav, der fremgår af kortet, vil det kræve en meget stor omlægning af landbrugsdriften i de ramte områder. Ændringerne i efterafgrødekrav og regulering forventes først at træde i kraft fra 2026.

I figuren til højre er indsat et kort over det nuværende krav til efterafgrøder. Sammenlignes de to kort tyder det på, at indsatsen vil blive forøget i Vestjylland, dele af Østjylland og Sønderjylland, Fyn, Nordsjælland og på Bornholm. Derimod vil kravene (også de nuværende) til målrettede efterafgrøder forsvinde i det meste af Nordjylland og dele af Sønderjylland.

Det skal noteres, at kravene til kommende kvælstofregulering vil blive afgjort af de politiske forhandlinger, og at Miljøstyrelsens beregninger ikke nødvendigvis bliver omsat til reguleringskrav som vist på kortet.

Emneord

Gødningsplanlægning og -regler

Natur og vandmiljø

Tema: Indsatser for et bedre vandmiljø

Der sker rigtig meget i krydsfeltet mellem vandmiljø og landbrugsproduktion i disse år, og tiltagene har stor betydning for danske landmænd. Her på temasiden finder du viden om indsatserne og får indblik i, hvordan du træffer de bedste valg på din bedrift...

Publiceret: 18. juni 2021

Opdateret: 18. juni 2021

Vil du vide mere?



Leif Knudsen

Chefkonsulent, Gødskning

SEGES

lek@seges.dk
+45 8740 5428

Støttet af

Promilleafgiftsfonden for landbrug

| | | |
|-------------------------------------|-------|--|
| Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES | Tlf. | 87 40 50 00 |
| Agro Food Park 15 | Fax. | 87 40 50 10 |
| 8200 Aarhus N | Email | info@seges.dk |

